

DOMOVINA

Izhaja dvakrat na teden, in sicer vsak torek in petek. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu, in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 20 vin. za vsakokrat; za večje inserate in za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 8 kron, za pol leta 4 krone, za četrť leta 2 kroni, katera naj se pošilja: Upravištvu „Domovine“ v Celju.

Mar je to res ljudska volja?

Razun v zadnji „Domovini“ priobčenih dopisov smo dobili še celo vrsto kratkih poročil iz raznih krajev, s kakšnim nasiljem dela večinom duhovščina „ljudsko voljo“.

Znani so nam še podobni pojavi pred tremi leti. Tudi tačas se je delalo proti kandidatu V. kurije Dragotinu Hribarju z načinom, ki je takorekoč hotel izzvati razkol. Saj je tačas pisal „Slovenec“: „Ne razumemo se, ne spadamo več skupaj. Popolna ločitev mora priti prej ali slej. Da bi le prišla tem hitreje.“

Tako je pisal pred tremi leti list, ki se zgraža doma na Kranjskem nad razporom! Tako piše tudi letos pred volitvami. Kdo še naj verjame, da mu je res kaj na slogi, ako pa celo pri nas pričakuje od bratomornega razkola le koristi za svojo stranko! Da bi se gospodje ne varali!

Mislimo na evangelijski izrek: „Pohujšanje mora priti, toda gorje onemu, po katerem pride pohujšanje.“ Nas ta krivda ne more zadeti. Le glupež molči in mirno prenaša, ko se ga psuje, izziva in tepe. Vse to pa delata v svoji agitacijski strasti lista „Slovenec“ in „Slov. Gospodar“ ter njihovi pristaši, ne da bi premislili na posledice za slovensko narodnost in — zase.

Res je, da se ne dá misliti na posledice, ako se dela v gorečnosti za dobro, sveto stvar. A tukaj se gre samo za eno osebo, in naj bi za to trpela cela stvar? Vsaka strast škoduje, ker dela človeka nerazsodnega. Tudi v politiki povzroča strast gorje, ki se navadno ne da več popraviti.

Ali pa je naša sedanja volilna borba vredna take usopolne strasti? Kje grozi osebam in stvari najhujša opasnost, ako si izvolijo poklicani staneji svojim poslancem Dragotinu Hribarja? Ali najčete na njem količkaj madeža, ki bi staval v nevarnost naše svetinje? Baš nasprotno je res. Naš kandidat se poteguje za mandat počeslom: „Vse za vero, dom, cesarja!“ Ali je to geó nevšečno omenjenim napadalcem?

Vi strani pobijalci Hribarjeve kandidature, ako vam jees kaj do resnice in proste ljudske sodbe, povej pri svojih agitacijah najprej zgodovino Hribarjevega delovanja med nami! Povejte volilce, da je D. Hribar prišel v Celje pred 10 leti, da je tukaj ustanovil slovensko tiskarno in li „Domovina“, odprl narodno trgovino in knjigarnico. Taka podjetja delajo čast narodno-gosparskemu razvoju. Hribar pa ni mrtev materij, njegovo idealno delovanje za narodnost ne čutijo le Celjani, ves Slovenski štajar občuduje razvoj narodne zavesti v teh 10 letih. Kaj bil narodni živelj v Celju pred Hribarjevim prdom, kako je bilo v narodnem oziru v naših inah in ostalih ljudskih zastopih? Imenujte ednega moža, ki bi bil na lastne stroške kakolito shodov v tem času, a ne samo opis, on je bil navadno duša vsa kemu zborovan. Občine, ki so bile poprej v nemčurskih rok rade pripoznajo Hribarjevo zaslugo, da se to sprevrglo v čast njih in slovenstvu na Šrskem. Koliko narodnih in

gospodarskih društev je pomagal osnovati, pri kolikih je sam sodeloval!

Pri tem delovanju pa ni iskal plačila, ni pohvale, zavest, da je koristil svojemu narodu, ga je popolnoma osrečevala.

Ako je ljudstvo pripoznalo njegove zasluge in zmčnosti ter mu že pred tremi leti hotelo poveriti svoje zastopstvo, a želi to sedaj zopet, ali je pošteno, da se od gotovih krogov njegova oseba in kandidatura na najbrezstidnejši način obrekuje?

Ko poveste vse to ljudstvu, svobodno vam je, pripomniti tudi pomisleke, a ti pomisleki ne smejo biti izraz strasti iz stanovske mržnje.

Taka strast je, če na kaj gršega, strašiti z liberalizmom. Kedaj vam je dal Hribar povod v besedi ali pisavi, ga s tem natolcevanjem črniti? Da ni sam duhovnik, to ni njegova krivda. Vsi stanovi so nam potrebni in častni. Baš obrtnemu in trgovskemu stanu je odmerjena za naš srednji naraščaj jako važna vloga. Gotovo pa je, ko bi bil naš kandidat pri svoji pravičnosti duhovnik ter bi ne poznal tako korenito potrebe delavskega, kmetiškega in obrtnega stanu iz lastnih skušenj, nikakor bi ne hotel sprejeti odgovornostnega posla ljudskega zastopništva. Ker pa ima take sposobnosti, kakor le malokdo v tem oziru, pri tem pa uživa zaupanje in spoštovanje v omenjeni skupini zastopanih slojev, odločil se je poskusiti z vso energijo, ali se dá za te pozabljene stanove kaj doseči ali res ničesar ne.

Na par shodih smo ga že imeli priliko slišati, da se nikomur ne vsiljuje, da ga k temu ne silita ne pritisk, ne nagon po časti, temveč vpraša le volilce, ali so prosta volje, izročiti mu svoje zastopstvo, za katero bo žrtvoval vse sile, a če bi vkljub temu spoznal, da se ne dá za te stanove doseči nikakega zboljšanja, izročiti hoče poverjeni mu mandat nazaj v roke volilcev. Tako ne govori kandidat, ki ima pred očmi častihlepnost.

Slišali pa smo govoriti tudi one volilce, katere so skušali Žičkarjevi pristaši na vse načine odvrtiti od Hribarja: „Pa poskusimo s tem novim kandidatom. Žičkar nas je zastopal tri leta, bodi pa še Hribar toliko časa. Bomo se vsaj prepričali, s katerim bomo bolj zadovoljni. Po treh letih pa si itak lahko zopet preberemo.“

Tako mislijo in govorijo preprosti volilci. Izvestni agitatorji pa niti toliko spravljivosti ne poznajo. Njim ni za ljudstvo, ki si izbira svojega zastopnika, ne za koristi teh slojev, le gonje zahtevajo, prepri in sovraštvo. Seme, katero sejejo pri svojih agitacijah, mora pognati plevel, katerega bodo zamanj skušali zadušiti narodni varuhi.

Pazijo pa naj, da se oni prvi v njem ne pogreznejo!

Celjske in štajarske novice.

(„Domovina“ pred porotniki) Letos ima naš list posebno srečo. V petek dne 30. t. meseca stal bode zopet — že tretjič letos — naš odgovorni urednik, g. Ante Beg, pred poroto. Toži

nemška hranilnica v Brežcah in brežiški notar Wiesthaler. — Tukaj naj bi poskusili oni vroče krvni gospodje duhovniki, ki so tako proti D. Hribarju, kaj se pravi, zagovarjati pravice naroda!

(Višjesodna vizitacija) V četrtek dne 29. t. m. obiše tukajšna sodišča višjesodni predsednik, grof Gleispach. Pri tej priliki predstavili se mu bodo tudi sodni funkcionarji celjskega okrožnega sodišča.

(Sodni učni tečaj) za one, ki se potegujejo za uradniške službe v sodnih pisarnah, se začnejo pri celjskem in mariborskem okrožnem sodišču dne 2. januarja 1901.

(Umrla je) v Celju dne 25. t. m. gospa Marija Bratanič v 66. letu starosti. Rajna gospa Bratanič je bila vrla rodoljubkinja in tašča odličnega rodoljuba g. Ivan Kranjca iz Št. Ilje pri Velenju. Rajna bila je tudi zelo blaga gospa — velika dobrotnica revežev. Blag ji spomin!

(Socijalni demokrati zmagujejo) Greh neka terih duhovnikov proti našemu kandidatu v V. kuriji D. Hribarju pridno izkoriščajo socijalni demokrati. Zmagali so v Vitanju, v Vojniku v Laškem trgu, Grižah v Tebarjih, v Trbovljah, od koder je prinašal „Sl. Gosp.“ slovesne izjave, da je vse za Žičkarja. Veselili so se medvedove kože, a medved jim jo je popihal s kožo v tabar socijalnih demokratov. „Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.“

(Še vedno preveč sape!) Tudi zadnja številko si je napolnil „Slov. Gospodar“ s samimi poročili o volilnih uspehih. Dasi so ta poročila skrajno nezanesljiva, kajti od marsikod je kak pristaš nalašč „nafarbal“ mariborsko uredništvo, ali pa kak Žičkarjev zaveznik z dobrim namenom, a s slabo vestjo poročal njočen izid, da ne bi upanje usahnilo. Če bi hoteli mi prinašati iz vsakega kraja, kjer so izvoljeni volilni možje za našega kandidata D. Hribarja — taka poročila z opazkami, izdajati bi morali priloge.

(Splošni glas — laže) Iz Savinjske doline poroča znani kaplan P. G. „Slov. Gospodarju“, da se je slišal v Vel. Pirešici splošni glas vseh 24 odbornikov: „Hribar ni naš, ampak somišljenik protiverskih ljubljanskih Slovencev, saj še odlični celjski Slovenci ga ne marajo, zakaj bi ga pa mi hoteli.“ Ta splošni glas je govoril agitatorju le v sanjah pri razburjeni fantaziji. Dokaz pa je, kako pozna nasprotna stranka ljubezen do bližnjega. Za tako nizko agitacijo nimamo besed!

(Protest proti človeški pameti.) To je pad najnovejše. A zgodilo se je pri Sv. Križu pri Sladini. Tam je domači župnik, g. Korčec na volilnem shodu „v imenu vseh zbranih protestiral zoper one, ki rujejo zoper kandidature Žičkarjevo.“ Po katerem zakonu se je neki izrekel ta protest? Ustavni zakon dopušča popolno svobodo volilcem, kogar si hočejo izbrati poslancem, tudi po cerkvenih zakonih nam ni znano, da bi se smelo ljudski volji zapovedovati. Protest se je tedaj izvršil po zakonu strasti na račun ljudske nevednosti.

(Celjski očetje ne pozabijo svojih vernih.) Ključavničar in bivši celjski rješčan Benesch je užival do lanskega leta velik ugled pri magistratnih očetih in pri njihovi telesni gardi. Mož je imel namreč talent, kakor ga je najti le še

pri Oechsli. Lansko leto je postal Benesch poglavar gibanja „Los von Rom“. Pri svoji gorečnosti za „prostranske posle“, pa je zanemarjal svojo obrt, prišel je na boben. Mestni očetje so se spomnili njegovih zaslug ter mu podelili mestno mitnico na Graški cesti: „Sic transit gloria mundi.“

(Za štirigoldinarske volilce.) Znano je, da volijo v trgih in mestih vsi oni polnoletni možiki, ki plačujejo najmanj 4 gld. letnega davka. Na vprašanja nemško liberalne stranke pa je vlada izjavila, da ni nič ukrenila glede onih, ki imajo od 4 gld. davka kakšne popuste.

(Zadeva g. Janeza Bovha pri kasacijskem sodišču.) G. Janez Bovha, kateri je bil povodom obiska čeških dijakov v Celju v noči 9. avgusta 1899 od celjskih nemških tolovajev napaden ter je streljal v silobranu na napadalce in enega ranil, bil je, kakor znano od okrožnega sodišča celjskega pri obravnavi dne 16. novembra 1899, popolnoma opravičen, ker je sodišče priznalo, da je streljal samo v opravičenem silobranu. Zoper to sodbo vložilo je državno pravdnitvo ničnost; pa najvišje kot kasacijsko sodišče je to ničnost s se sodbo od 2. novembra t. l. kot v vsakem oziru neutemeljeno zavrnilo.

(Duhovniške premembe.) Premeščena sta gg. kaplana Josip Erker iz Rečice v Št. Jur ob juž. žel. in Josip Kostanjevec iz Solčave v Rečico.

(Imenovanje.) G. Samo Vošnjak, sin g. dr. Jos. Vošnjaka, je pri poslednjem imenovanju postal poročnik pri 50. pešpolku v Karlsburgu na Sedmograškem.

(Slov. pev. društvo „Vranska Vila“) priredi v nedeljo dne 2. dec. t. l. v novi dvorani g. Jakoba Brinovca Prešernov večer. Začetek ob 6. uri. Posebna vabila se ne bodo razpošiljala.

(Ljudska knjižnica na Ponikvi,) katero je ustanovil v spomin Slomškove 100letnice ponkovski rojak g. Fr. Podgoršek, magistratni in policijski svetnik v Ljubljani, otvorila se je slovesno pretečeno nedeljo dne 25. t. m. Knjižnica šteje nad 600 knjig ter bode z njo v zvezi tudi ljudska čitalnica z raznimi časniki.

(Konjice.) Plesne vaje v čitalnici so se pričele dne 21. nov. t. l. pod vzornim vodstvom z neumorno marljivostjo se žrtvujočega gospoda Videnškega. Zanimanje za te vaje je jako veliko, in udeleženci bodo g. učitelju gotovo iz srca hvalni za prijetne urice.

(Mitnica v Konjicah) se odda v najem ter se vrši ustna obravnava dne 6. dec. t. l. ob 10 uri dopoldne pri c. kr. fin. okr. ravnateljstvu v Mariboru.

(Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo) zboruje v nedeljo dne 2. dec. dopoldne v Šmarju po zadnjič objavljenem sporedu. Radi že predolgega odmora v društvenem delovanju in radi nekaterih veselih prikazni v narodnem stanovskem gibanju je želeli, da se snidejo vsi društveniki.

(Roparji v Haložah.) Kakor skoraj vsako jesen, pojavile so se tudi letos tatinsko-roparske druhali ob hrvaški meji v Haložah. Tako je prišlo, nedavno okoli 40 tujih mož ponoči v Leskovec, kjer so neko trgovino popolnoma izropali, nekemu kmetu so vzeli telico iz hleva ter jo pred njegovo hišo zaklali in iztrebili. Kmet je roparje pri oknu gledal, a si seveda ni upal med nje. Ze itak siromašno ljudstvo je skrajno vznemirjeno, a orožništva ni od Rogatca do Št. Vida pri Ptuj.

(Požar.) V Bunčeni v ljutomerskem okraju je uničil požar dne 22. t. m. vsa poslopja posestnikov Rantaše in Vinariča. Zgorelo je 6 poslopij in več svinj.

(Uboj.) Mariborsko porotno sodišče je obsodilo 31letnega Simona Kukoveca iz Cvetkovcev v 6letno težko ječo, ker je ubil s polenom hlapca Antona Podleškega.

(Odbor akademične podružnice sv. Cirila in Metoda v Gradcu) se je na svojem I. rednem običnem zborovanju dne 12. t. m. sestavil sledeče: predsed. iur. Fran Ratej, podpred. iur. Dolfe Meh, tajnik, iur. Klemen Vobič, blagajn. med. Pavel Kano, odb. namest. iur. Josip Krevl.

(V najbolj nemškem mestu Gradcu) so tudi zmagali socij. demokrati v III. razredn. Dobili so 7 glasov. To pač pove, da z nemško „Gemeinbürgerschaft“ ni vse v redu.

(Protestantovsko gibanje na Štajarskem.) Nedavno je bil v Hamburgu velik shod razširjevalcev protestantovske vere. Pastor Volckmann je poročal, kako tako gibanje uspeva na Štajarskem, pred vsem na Gornje Štajarskem. Štajarski protestanti so poslali na Severno Nemško prošnje za podporo. Uspeh je bil ta, da se je postavila v Münzenschlagu protestantska cerkev, za katero je ondotni nemški pisatelj Peter Rossegger sam nabral 100.000 K. V Ljubnem je prestopilo v protestantsko vero 100 oseb. Odkar se je začela znana agitacija „Proč od Rima“, postavilo se je v Avstriji nad 30 protestantskih cerkev. Na Štajarskem si stavijo protestantje nove cerkve v Lipnici, Stainzu, Fürstenfeldu, Brucku in Radgoni. To bi naj dalo prizadetim krogom razmišljavati!

Druge slovenske novice.

(Potrjen zakon.) Cesar je potrdil zakonski načrt kranjskega deželnega zbora, s katerim se uredijo zdravstvene službe na Kranjskem iz vzemši Ljubljano.

(Osebnosti.) Učnim prefektom v ljubljanski bogoslovnici je imenovan gosp. dr. Mat. Prelesnik.

(Prešernova stoletnica v Ljubljani.) Mestni šolski svet v Ljubljani je na predlog predsednika g. župana I. Hribarja sklenil, da se praznuje dne 3. decembra t. l. 100letni rojstni dan prvega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna s šolskimi slavnostmi ter ostane ta dan pouka prost.

(25 let bolan.) Bivši duhovnik na Štajarskem g. Josip Pečar leži že 25 let mrtvoden v Kranjski gori, ne da bi mogel vzdigniti roke. Žalostna 25letnica!

(Novo cerkev v Šmartnem pri Litiji) so slovesno blagoslovili dne 18. t. m.

(Nezgodba.) V zagorski steklarni se je ranil na desni nogi delavec Josip Ranzinger tako nevarno, da je v nekaterih dneh umrl.

(Nove posojilnice) se snujejo v Šmarju pod Ljubljano in na Dovjem na Gorenjskem.

(Kmetijska podružnica v Novem mestu) je dobila letos iz svoje trtnice 15.000 oplemenjenih trt, katere razdeli spomlad brezplačno.

(V Velikovu) so otvorili Korošci že svojo peto meščansko šolo, ostale štiri so v Celovcu, Beljaku, Št. Vidu in Wolfshargu, vse so nemške, le v Velikovu je slovenščina neobvezen učni predmet.

(Dolg celovškega mesta.) Celovski mestni zbor je sklenil vzeti pri koroški posojilnici na posodo 4 milijone kron ter naprositi vlado, da oprosti to posojilo običajnih pristojbin s pomočjo — § 14. Ni še dolgo, ko so mestni očetje v Celovcu hudo ropotali zoper ta paragraf, sedaj pa ga sami molzejo.

(Slovenščina na velikovski meščanski šoli.) Koroški deželni šolski svet je sklenil, vpeljati na meščanski šoli v Velikovu pouk slovenščine kot prost predmet. Poučeval bo učitelj J. Kovačič. S tem pa koroški Slovenci še ne morejo biti zadovoljni; slovenščini se mora odkazati obveznost.

(Izpit za veroučitelja srednjih šol) sta napravila v Celovcu Slovenca gg.: J. Hribar, stolni kaplan in Gr. Weiss, stolni vikar, oba v Celovcu.

(Nemški graščaki na Koroškem) se množijo. Ni še dolgo temu, da je kupil v Krčanjah na Koroškem baron Helldorf velika kmečka posestva ter jih premenil v lovske revire. Dne 9. t. m. pa je tudi kupil na dražbi osem zemljišč Fr. Knafla v skupnem obsegu 300 oralov. Kmetje, ki so sosedje takim lovskim revirjem, prisiljeni so svoja posestva prodati, sicer jim pridelke uniči divjčina.

(Izločitev dveh občin.) Ministerstvo je dovolilo, da se izločite občini Kopriva in Štjak iz košenjske ter se pridružite sežanjski okrajni sodnji na Goriškem.

(Mrtvi volilci.) V Pomjanu v Istri so spravili laški uradniki v volilni zapisnik 13 posestnikov, ki so že davno umrli. Narodni volilci so se pritožili na glavarstvo v Koper, ki pa je odbilo pritožbo kot — neopravičeno. Šele namestništvo je privoščilo mrtvim pokoj ter jih zbrisalo iz imenika.

Volilno gibanje.

Iz poročil naših zaupnikov posnamemo, da sta dve tretjini od sedaj po vsem Spodnjem Štajarskem izvoljenih volilnih mož V. kurije za kandidata Dragotin Hribarja. Na mnogih krajih so radi ljubega miru in da jih puste gotovi gospodje pri miru, rekli volilni možje — no bomo videli na dan volitve!

Volilni maneuver, ki pa se slabo ponaša, je — da iz onih krajev, ki so najbolj odločni za Dragotin Hribarja — poročata, „Slov. Gospodar“ in „Slovenec“, da so vsi volilni možje za Žičkarja. No, bomo videli na dan volitve!

Volitve v Grižah pri Celju. Dne 20. t. m. so se izvolili volilnim možem sledeči gg.: za V. kurijo Franc Ostreuh, Franc Dolinar, Avgust Golavšek, Jože Brglez, sami pristaji socijalne demokracije; za IV. kurijo Valentin Naprudnik, Alojzij Šuler, Miha Pospeh, Gašpar Grčar, Valentin Žgank, vsi znani, dobri posestniki. Volitve za V. kurijo udeležili so se zvečine sami delavci, ki imajo pa že tudi zaveznikov med kmeti.

Na Teharjih vršila se je dne 24. t. m. prvotna volitev za državni zbor. V V. in IV. kuriji zmagala je socijaldemokratska štorska stranka. V V. kuriji s 127 glasovi proti 53, in v IV. kuriji pa s 49 glasov proti 24 Udeležba slovenske-narodne stranke je bila prav slaba.

Shod v Rajhenburgu. V obširnih prostorih gostilne A. Juvandiča, vršil se je pretečeno nedeljo popoldne shod volilcev. Takih shodov pred letošnjimi vchtvami ne bo videti kjersibodi. Komaj je prispel kandidat V. kurije Dragotin Hribar na kolodvor, že ga je pozdravilo vse z navdušenim z „živio“ in kar vsuli so se za njim možje v dvorano ter jo napolnili do zadnjega kotička, a polni sta bili tudi obe predsobi in dvorišče. Gotovo je bilo nad 400 mož. Shod otvori župan g. B. Kunej, povdarja državljanske dolžnosti in pravice ter predstavi volilcem kandidata Dragotin Hribarja, katerega pozdravijo volilci z burnimi klici. Domači kaplan g. Vodršek predlaga za predsednika domačega župnika g. Cerjaka, navzoči zastopniki socijalne demokracije svojega kandidata g. Čobala, a masa volilcev svojega priljubljenega župana g. Benjamina Kuneja, ki je tudi bil z ogromno večino izbran predsednikom. Ob burnem odobravanju je razvil Dragotin Hribar svoj program, jasno in poučno, za kar je pa tudi vključil neumestnim medklcem prisotnih gg. duhovnikov žel tako vinaro pritrjevanje, da je moral svoje prednašanje čisto pretrgati, a h koncu je vršelo po dvorani ter se praneslo na dvorišče in ulico. „Živio Hribar, edini naš kandidat!“ Besedo je dobil pred. g. župnik Cerjak, ki pa te svoje svobode ni porabil v to, da bi govoril k stvari, ovrčal in dokazoval, temveč, da bi našega kandidata pavalno pred volilci ponižal. Za to malocastno ulugo, katero je hotel v svoji strasti skazati Žičkarju, slišati je moral besede, ki so bile za njega in njegove stanovske tovariše dovolj bridke, da pravice. Častikraja, kakršna se je poskušal napraviti na šemu kandidatu, je zaslužila še drugačne kazni. Da se ni zgodilo kaj pohujšivega, zahvaliti je edino posredovanju župana in Hribarja. Nastal je nepopisen hrup, dvorana se je trela „živio“, klicev na Hribarja. Za besedo se je oglasil kandidat socijalnih demokratov znani Čobal ter poskušal res marno in stvarno pavoriti, toda duhovi so bili preveč razgreti, mal je govor pretrgati. Ko se hrup nekoliko bleže, konstatuje g. župan z glasovanjem, da je pretežna večina za kandidata Drag. Hribarja, ločim se je oglasilo za g. Žičkarja tako nezumno število, da je to res značilno za ljudsko vo v njegovi rojstni fari. Po celem trgu je ljudstvo pri odhodu burno aklamovalo kandidata Hribarja z „živio“ klici.

Volilna shoda v Sevnju in Brežicah obnesla sta se sijajno. V Sevnju udeležili so se shoda tudi socijalni demokrati in je govoril njih kandidat rudar Čobal. Neirov ni bilo in so socijalni demokrati uvideli, a slovenski poslanci umejo njih težnje, zato pso se tudi nekako približali narodnemu programu. Oba kandidata g. dr. I. Dečko in vitez Bks bila sta z navdušenjem odobrena. Po shod v Brežicah priredili so ondotni rojaki lepo dožbo zabavo s petjem in napičnicami.

Volilni shod v Šoštanj. Kandidata gosp. Hugon vitez Berks za kmečko skupino Celje Brežice in g. dr. Ivan Dečko za mestno skupino Celje Brežice, predstavita se volilcem v nedeljo dne 2. decembra t. l. popoldne ob 4. uri v veliki dvorani hotela „Austrija“ g. Rajsterja v Šoštanju. Narodni volilci se vabijo k obilni udeležbi.

V Ormožu zmagali so v IV. in V. kuriji nasprotniki. Slovenci se volitve niso udeležili. — Tudi sad nepotrebne volilne razprtilje!

Dopisi.

Iz Dramelj. Naš sicer tako pozabljen kraj bil je na dan volitve dne 23. t. m. prizorišče, kjer se je bila borba za duhovniško samo vlado in kmečko ljudovlado v vaški primeri. Gospod urednik, Vi ste pač zadnjič poročali iz dveh krajev o volinem boju. Ta boj pa ali ni bil tako nepošten, kakor pri nas, ali pa ste Vi izčrtali vse ostrejšje resnice. Prosim vas, da mojega dopisa ne strižete, naj zve svet, kako gonjo je uprizoril naš župnik na volišču. Saj pri tem niste zakrivali ne Vi, ne jaz, ne svobodni volilci prav ničesar. Pohujševanje je prišlo od onega, ki je po svojem stanu poklican pomirjevalno delovati na ljudske strasti, ne pa jih sam povzročati.

Volitve v V. kuriji so bile pri nas razpisane od 9—11 ure popoldne. Naš župnik je slutil neko opozicijo, zato pa je začel kričati, da moramo prisotni kmetje voliti tako, kakor nam on zapove. Temu pa se je vendar drznil pripomniti zaveden in izobražen kmet Iskrač (sin znanega pok. ljudskega pesnika in pisatelja Iskrača — Frankolskega) rekoč: „Gospod župnik, to pa vendar ne gre, da bi se nas prisililo voliti po Vaši želji, saj so volitve proste in ravno mi volilci V. kurije imamo vse pravice in potrebe, si svojega poslanca po lastni vesti izbirati, o katerem smo prepričani, da bo za kmetški in delavski stan zastavil vse moči.“

Te ali podobne besede so župnika tako razkačile, da je pozabil na svoj stan in čast, začel rotiti, zmerjati, in psoval volilce s psi ter kričal: „Po blati bi vas povaljal, na vas ni nič poštenega razun sv. krsta!“ itd. Kmetje, ki pri svoji vernosti pripadajo župnikovi stranki, začeli so vendar debelo gledati, da je njihov dušni pastir sposoben takih besed, ki bi se komaj prilegle grjanskemu drvarju.

Vdela so, da pri takem nečastnem pritisku nčesar ne opravijo, zato so šli po ostale volilce. Toda preden so zopet prišli pomnoženi na volišče — bilo je pol ednajste ure — zaključil je volilni komisar — neki g. Stuss, menda iz Celja, — volitev. Med tem časom je dal župnik voliti zavolilne može — sebe, svojega kaplana in pa nkega tržana.

Župništvo je vložilo pritožbo na politično oblast, a se je volitev pred postavnim časom zaključil užaljenemu kmetu pa smo odločno velevali, la si je šel takoj iskat v Celje zadoščenje za župnikovo zmerjanje.

Taki je počil v naši skriti vasi splošen glas: „Sa smo bili vedno verni in duhovščini poslušni, tla „psi“ in „nepoštenjaki“ pa jim ne maramo biti.“ zahtevamo v političnih naših pravicah popolno svobodo, le v. cerkvi se podvržemo župnikovi volji. Od tega svojega sklepa ne odneham, ako bi župnik tudi grozil, da nas vse prekolje.“

Sočutnež psovanega.

Iz Hoz. Pač res, preveč sape je znamenje naduim „Slov. Gospodar“ je gotovo dobil naduho, da liko hvalisa in priporoča Žičkarja. Njegovi prišči se toliko potegujejo zanj, ga tako hvalijo, da je že naravnost smešno. Ta gonja je toliko bolj ostudna, ker ti agitatorji nič ne ločijo resne od neresnice. Gotovo na gosp. Žičkarju ni v lasu, ki bi ga ne bili hvalisali. Žičkarjeva našja zasluga pa je, da je pridobil Haložanom 600 K podpore, to je najboljši in največji doz, kako je vnet za blagor ljudstva in kako zna potegovati v prid volilcev in to ga najbipriporoča, da ga moramo zopet izvoliti, ta trdijo povsod na vseh shodih. Kaj pa, če bdo dokazal, da ni Žičkarjeva zasluga, da so bili prizadeti Haložani omenjenih 60000 K podpore?

Da vsak to uvidi, s kakimi sredstvi se agituje za Žičk. in da se resnica izve, bodi

povedano, da je vse isto hvalisanje komedija, le pesek v oči; kajti gosp. Žičkar ima bore malo zaslug, da so dobili ubogi Haložani letos podporo; dobili bi jo bili brez njega tudi.

Da so dobili prizadeti Haložani letos imenovano podporo, ima zaslugo g. ptnjski okrajni glavar in učiteljstvo. Glavarstvo je interviral več učiteljev oziroma nadučiteljev o žalostnem položaju ubogih Haložanov. Gospod Ogorelec nadučitelj pri Sv. Barbari v Haložah je imel deset dni dopusta, da je potoval po Haložah in proučeval revno stanje po trti in drugih ujmah prizadetih vinogradov, sestavil je potrebne podatke in potem poročal okrajnemu glavarstvu v Ptuj. Okrajno glavarstvo pa je poročalo po namestništvu v Gradcu ministertvu na Dunaj in prosilo podpore. Še le, ko je vsa stvar že bila na Dunaju, je zvedel o njej g. Žičkar in nakrat so se mu grozno smilili revni Haložani in pobrigal se je za nje, da bi si pridobil kaj zaslug. Zakaj se pa prej ni pobrigal za siromake, če so mu res toliko pri srcu, saj mu je moralo biti znano bedno stanje Haložanov, vsaj vsled obupnih klicev v „Domovini“ in „Slov. Gospodarju“? Ko je zvedel, da so se drugi potrudili, da bi dobili Haložani podporo, je tudi on spoznal potrebo, kaj storiti, da si pridobi zasluge zase.

Nočemo biti enostranski in svet hraniti z neresničnimi poročili, zato hočemo objaviti po polno objektivno resnico, nočemo zamolčati naslednjega. Če ima gosp. Žičkar sploh kaj zasluge na tem, da so dobili letos Haložani podporo, je zasluga leta: On je morda parkrat pri ministertvu podporo urgiral, kar mu tudi pismo ministra pripozna in so vsled tega poizvedovanja eden ali dva meseca podporo prej dobili, a dobili bi jo bili brez njega tudi. Kako se iz muhe slon naredi, to vedó gotovi gospodje.

Kar nas je zavednih in nezavisnih volilcev, bomo šli neustrašeno v volilni boj za g. Dragotina Hribarja, ker nočemo in ne potrebujemo „osrečevalcev“ ljstva in poslancev, ki bi bili le za — parado, temveč hočemo pravega, neodvisnega moža, ki ima za V. skupino resno voljo in tudi zmožnost, da bo deloval za blagor naroda. Časi so prenesni!

Slednjič še prosimo g. Hribarja, da bi tudi v Haložah priredil kak shod, da bi se probudili še tudi manj zavedni volilci, in bi nam tako ne mogel Wratsckko (Vračko) zgage delati.

Več zavednih volilcev.

Politični pregled.

(Dva nova dvorna svetnika) je dobilo upravno sodišče, ki sta dr. Formanek in dr. Kirschner, oba sta dosedaj službovala v Pragi.

(Schönererjev duh med srednješolsko mladino). V Avstriji obstoji 26 dijaških društev in klubov, katerih geslo je: „Proč od Rima, proč od Dunaja!“ Sad teh zvez je n. pr. slučaj, da so v Inomestu peli dijaki ob zaključku šolskega leta mesto cesarske pesmi, ono izdajsko „Deutschland, Deutschland über Alles“.

(Prvi avstrijski protislužbeni kongres) se je pričel na Dunaju dne 21. t. m. Prisotnih je mnogo misijonarjev iz raznih redov.

(Predsednik višjega sodišča v Pragi) je postal sodni predsednik v Brnu, vitez Wessely. Dosedanji predsednik v Pragi Jansa je povzdignjen ob svojem umirovljenju v viteški stan.

(Bolgarske finance.) Vkljub skrajno slabim denarnim razmeram je zvišala Bolgarska izdatke za novo oboroženje od 18 na 32 milijonov. V sobranju je vsled tega pričakovati burnih nastopov.

(Obsojeni rovarji na Rumunskem) Po večdnevni obravnavi v Bukarestu je bila obsojena cela vrsta uglednih uradnikov in častnikov zaradi umora macedonskega profesorja Mihaileanuja ter zaradi nameravanega pulta zoper kralja Karola. Kazni so večinoma dosmrtno prisilno delo ali pa 20letna ječa. Znano je, da je omenjeni umor in skrivni pult Rumunov bil skoraj provzročil vojno med Bolgarsko in Rumunsko.

(Ruski car še vedno boleha), vendar novejša poročila prinašajo pomirujočo vest, da za gotovo okreva.

(Vojna na Kitajskem.) Raznaša se vest o večjem porazu nemških čet, a podrobnosti še niso dospela. Na Kitajskem prave vojne sicer ni več, temveč se prede vse okoli vprašanja ali se Kitajska deli, ali se dožene za vse mednarodne države povrlijen mir.

(Vojna v Afriki.) Vled dobljenih ran je baje umrl namestni predsednik Transvaala Schalk Burger. Buri so tudi zadnje dni parkrat presenetili angleške oddelke, a povzročili več strahu nego škode. Vseh zgub imajo v Afriki dosedaj Angleži 100.000 mož, Buri pa le 16.000 med njimi 10.000 ujetih. Predsednik Krüger je izjavil na svojem potovanju pretečeni teden na Francoskem, da lahko še zdržujejo Buri vojno leta in leta ter to tudi store do zadnjega moža. Krüger obišče tudi nemškega cesarja, da ga pregovori za ugodno posredovanje Burom. Dne 18. t. m. so bili Buri premagani pri Boberspanu.

Narodno-gospodarske novice.

Narodno gospodarstvo.

Spisal Vekoslav Kukovec.

(Dalje.)

Naj torej brezskrbni lahkoživci še tako odločno dvomijo o močnosti štedenja, vsak čas in v vsakem kraju pokazati jim moramo ljudi učnih in neučnih poklicev, v delavskih, kmetijskih in celo v služabniških slojih, ljudi, ki so sijajno z dejanji dokazali resnico, katero pobijajo večinoma le brezskrbneži — v svojo lastno škodo. Da, neredka časniška poročila o osebah, ki so o milodarih živlele in nenadoma zapustile nemalo premoženje, zdé se skoro, da so znamenje, kako res je, da je možno štediti tudi ljudem z najskromnejšimi dohodki — tudi beračem.

Dasiravno je tedaj gotovo, da ob primerni dobri volji večina ljudi lahko v manjši ali večji meri varčuje in štedi, vendar pa vsakdo predobro ve, da ima razumno in uspešno štedenje premagati premnoge in silno težavne zapreke. Da bi torej štedenje bilo vsakomur kolikor mogoče olajšano in da bi bil njega uspeh tem gotovjši in zanesljivejši, izumili in ustanovili so rodoljubi, ki so spoznali velikansko družabno korist štedenja, kot njega pripomočke razne primerne zavode in naprave. Omeniti hočemo v kratkem nekoliko podrobnostij o prevažnih takih pripomočkih ljudske štedljivosti, zlasti o hranilnicah, o stavbnih družbah in o mnogovrstnih zavarovalnicah zoper nezgode.

Hranilnice, katerih namen je, v previdno in obrestonosno uporabo sprejemati in pred nepremišljenim izdajanjem obraniti večje ali manjše zneske, katere si je skrbni gospodar prislužil ali prihranil, so najboljše vzpodbuda štedljivosti in najprimernejši pripomoček štedenja. Kako sladka tolažba za marljivega gospodarja, katerega koli stanu je pač, ko vidi, kako skupni znesek njegovih sicer majhnih posameznih hranilnih vlog z lepimi obrestmi vred od dne do dne narašča, redno in varno oskrbovan od zanesljivih mož, in kako slednjič naraste v stotak, da, morebiti v prekrasen tisočak, kateri zagotovi srečo in blagostanje njemu in slednjič tudi celi številni rodbini! Da, najgotovjeje jamstvo bodočega blagostanja je vlaganje svojih prihrankov v zanesljivo hranilnico in dober nauk je dal izkušeni mož mladeniču, ki se mu je britko pritoževal, da, akoravno se trudi, ne more ničesar prigrisniti, rekoč: „Priatelj, premagaj se in vlagaj, kolikor moreš, v hranilnico vsaj edno leto dni in prepričaš se, da bode ti štedenje s tvojimi dohodki celo tvoje nadaljnje življenje najslajši neopustljivi posel.“

Povsod, kjer so se hranilni zavodi osnovali in kjer se jih je ljudstvo kar najpridneje posluževalo, obrodili so že v malo letih dober sad ter dosegli očitno izboljšanje gmočnega stanja vsega prebivalstva. Tudi slovensko ljudstvo ima svojim mladim hranilnim in posojilnim zavodom in posredno njih poštvovalnim ustanovnikom glede pomnoženja svojega blagostanja zahvaliti neizmerno veliko. Koliko izmed onih lepih sto milijonov denarja, kar ga je utegnulo v svojem skupnem prometu do dvesto naših hranil-

nic in posojilnic imeti od svojega početka do dandanes, izgubljenega bi bilo, ko bi ne imeli teh zavodov, za naše skupno narodno bogastvo! Dal torej Bog pravega blagoslova in uspeha tem prekornim zaščitnicam slovenskega naroda!

Stavbne družbe so drug važen pripomoček uspešnega štedenja zlasti delavskega stanu med mestnim prebivalstvom. Bistvo teh naprav je v tem, da se združijo delavci, ki nimajo svojih lastnih prebivališč, da kot družba kupujejo in zlasti iz nova stavijo cene hiše, katere potem dajajo za primerno stanarino v najem svojim, a ti družbini člani se trudijo ob svojem rednem zaslužku kolikor mogoče prihraniti ter izročajo te prihranke od dne do dne stavbni družbi še razun dolžne stanarine kot kupnino za hišo, v kateri stanujejo, tako dolgo dokler niso slednjič vsega skupaj vložili toliko, kolikor znaša vrednost cele hiše in dokler ne postanejo nazadnje čez kakih deset let nje lastniki in sami svoji gospodarji. Tako po velikih mestih stavbne družbe, ki imajo na tisoče članov delavcev, iste uspešno navajajo k štedenju ter premnogim, ki bi sicer zapravili sproti ves zaslužek, na lahek način preskrbijo lastna stanovanja, kjer kot polnopravni meščani in ne kot nestanovitni brez domovinci v miru preživijo stara leta in zapuste varno pribežališče svojim ljublim potomcem. Ko bi se pač tudi Slovenci ne le v ednem edinem mestu, kjer so do sedaj, kolikor nam znano, ustanovili tako stavbno družbo, ampak povsod kjer to razmere pripuščajo, z vso vmeno poprijeli tega prelepega pripomočka štedljivega gospodarstva! Kolikšne neizmerne važnosti bi to bilo ne le za družabne razmere tisočev naših delavcev, ampak ob ednem za slovenski narodni značaj odtujenih mest in trgov, kjer bi se dale z dobrim uspehom osnovati take prekornostne družbe! (Konec prihodnjic)

Razne stvari.

(Gračaka obesili.) V Szatmaru na Ogrskem je bil dne 22. t. m. obešen gračak in bivši častnik Bela plem. Papp, ker je dal umoriti svojega brata, da se je polastil njegove dedščine. Ljudstvo ni hotelo do zadnjega trenutka verjeti, da bo justica si upala obesiti plemenitega gospoda in častnika.

(Za lesotrzce.) Ravnateljstvo državnega premogokopa v Perniku v Bolgariji razpisuje ponudbeno razpravo na dne 29. t. m. pri fia. prefekturi v Sofiji za dobavo lesa v vrednosti 198.000 frankov. Varščine je položiti 9900 frankov. — Ravnateljstvo belgijskih državnih železnic pa potrebuje za leto 1901 in 1902 veliko množino pragov iz hrastovega in bukovega lesa. Pismene ponudbe je vlagati na „Directio des Voies et Travaux, rue de Louvain 11, Bruxelles.“

(Kaj delajo Buri na otoku Sv. Helene?) Paciški „Journal“ opisuje življenje Burov, ki žive v pregnanstvu na otoku Sv. Helena. Prebivalci otoka se jako veselo prebivajo Burov na otoku, ker sta jim trgovina in promet jako narasla. Buri, ki nimajo novcev, delajo iz lesa lule in ladjice, pa jih prodajajo za dobre novce. Kar se tiče hrane, ni baš dobra. Odkar jih je nekaj skozi kanal pobeglo, jih puščajo samo za malo časa na zrak. Trpe pa žejo, ker Angleži dajejo samo za 1000 ljudi vode, njih pa je 2000, zato Buri groze straži, da se bodo spuntali. Število Burov na otoku se poveča še za 2000, katere Angleži zopet pripeljejo tja.

(Evropska kultura na Kitajskem.) „L'Asie de Paris“ je prinesel pismo ruskega, v Pekingu bivačega častnika svojemu prijatelju. V tem pismu čitamo: „Ubogi Kitajci, ki so ostali tu, igrajo vlogo tovarne živine. Napolnjeni (otroci) obah spolov so do 12 let, popolnoma nagi) vlačijo bremena z ladij na vlake ali pa narobe. Ako zadenejo Kitajci na zvezne čete, streljajo le iz daljave, potem pa zginijo, kakor bi jih požrla zemlja. Dimačini se skrivajo po koruznih poljih. Toda zavezne čete streljajo, ker pač morajo moriti, tudi na miroljubne domačine, ter ne pordoni raje niti dojenčkov na materinih prsih. Zato pa lahko razumeš poročila listov, ki pišejo, da smo izgubili 10 mož, a jih 1000 pobili. Mi pobijamo namreč vse, starce, ženske in otroke. In v tem športu tekmujejo zavezne čete med seboj!“

Loterijske številke.

Gradec, 24. novembra 1900: 59, 47, 57, 41, 12.
Dunaj „ „ „ 12, 14, 18, 89, 81.

(497)

Avguština Kranjc roj. Bratanič naznanja v svojem, kakor v imenu svojega soproga Ivana Kranjca predužno vest, o smrti svoje srčno ljubljene matere, oz. tašče, gospe

Marije Bratanič

ki je po dolgem in mučnem trpljenju danes ob polu 6. uri zjutraj, previdena s svetimi zakramenti za umirajočo, v 66. letu svoje starosti mirno zaspala v Gospodu.

Pogreb drage rajneke bo v torek, dne 27. novembra t. l., ob polu 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na Graški cesti ter se prepeljejo zgradbi ostanki nepozabne pokojnice v St. Ilj pri Velenju, kjer bodo položeni v rodinski rakvi k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo brala v četrtek, dne 29. t. m., ob 9. uri v žalovalni kapeli farne cerkve v Celju.

Draga rajnika bodi priporočena pobožni molitvi.

V Celju, dne 25. novembra 1900.

Predilnica in tkalnica v Trziču na Gorenjskem išče dobrega

strugarja železa

kateri razume tudi druga ključarska dela in poprave. Ponudbe z navedenjem zahtevane plače vpošljejo naj se naravnost „Predilnici in tkalnici“ v Trziču na Gorenjskem. 3—1

Želi se kupiti

v Celju kaka dobro vpeljana

— trgovina z mešanim blagom. —

Natančneje pove upravnistvo „Domovine“ v Celju. (498) 3—1

(499) 2—1

Mlad mož

zmožen slovenskega in nemškega jezika išče službe v kavi trgovini v Celju.

Več pove upravnistvo tega lista.

Za pobarvanje šolskih tabel

priporoča trgovina Dragotin Hribarja v Celju izborni

temni lak

brez leska, po originalni tovarniški ceni kilogram po 3 gld. 80 kr. Eden kilogram tega laka zadostuje za prebarvanje 4—6 tabel. Zunanja naročila izvršujejo se točno.

Na debelo. * Na drobno.

Peter Majdič

trgovina z železnino „MERKUR“

Celje, Graške ulice št. 12

Priporoča svoje lahko tekoče slamoreznice najboljših stavov kakor tudi izvrstne slamorezne kose.

Dalje svojo veliko zalogo izdelkov iz kamenščine, kakor cevi za kanalizacije in stranišča, nastavke za dimnike v vsakovrstnih oblikah, cementa, stavenih in pčističnih okovov, kuhinjske priprave, štedilnikov in peči od najpriprotejshe do najfinejše izpeljave.

Gg poljedelcem priporočam kot najizdatnejše umetno gnojilo Tomaivo fosfatno moko po tovarniški ceni.

Zaloga kotlov za žganje kuhati.

* Slavno občinstvo vabim najljubneje, si pri priliki ogledati mojo trgovino izalogo. *

Oklic.

Prostovoljna dražba vina v Maibergu in Podlehniku blizu Ptuja.

Po predlogu varstva Gregoričevih otrok se bode prostovoljna sodnijska dražba vsega letošnjega vinskega pridelka, obstoječega iz 285 hl haložkega vina prav dobre vrste, vršila in sicer v kleti na marofu

v Maibergu

se nahajajočih 250 hl

dne 10. decembra 1900

začetek ob polu 11 uri dopoldne na licu mesta v Maibergu in onega v kleti gospodske hiše

v Podlehniku

se nahajajočega po 35 hl

dne 11. decembra 1900

ob 11. uri dopoldne na licu mesta v Podlehniku.

Vino se bode po 20 kr. = 40 h liter izklicalo in sicer le po polovnjakih (a 283 litrov) brez droži oddalo; pod tem zneskom oziroma pod to mero se ne prodaje.

Posodo, katera mora po predpisu meroskušena biti morajo kupci seboj pripeljati.

Največja ponudba se ima v gotovem izplačati in sicer polovica takoj pri domiku, druga polovica pa pri prenosu vina, kateri se ima najpozneje v 8 dneh po dražbi vršiti.

Pri pretakanju vina se bode tudi natančno število litrov določilo.

Odstotni ubožni doklad imajo kupci plačati.

C. kr. okrajna sodnja v Ptuj, odd. I.

dne 22. novembra 1900.

Najboljše strune

za gosli, kitare, tamburice in citre

dobiti so v

trgovini

Drag. Hribar-ja

v Celju

Rotovska ulica št. 2.

Naznanilo.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem ordinacijske ure za zimski čas preložil in da ordinujem sedaj od polu 9 do polu 12. dopoldne in od polu 2. do polu 5. ure popoldne. Istočasno izvršujem s svojim zobotehnikom g. Frau Dwořak vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila.

Dr. Anton Schwab

(500) 3—1 praktični zdravnik.

Ljubljanska kreditna banka

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut i. t. d. za po najkulantnejših pogojih. Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurznim izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanj

denarnih vlog na vloge knjižice, na tekoči račun in negiroconto s 4 1/2% obrestovanjem od te vloge do dne vzig.

Eskompt menic kulantneje.

(391)

Borzna narčja.